

Instrukce k vypracování posudku Běhu o barchan

Vaším úkolem bude přečíst si nominaci, případně prohlédnout obrazové přílohy, abyste získali představu o nominovaném jevu. Poté se pokusíte vyhodnotit, zda nominace splňuje stanovená kritéria (kritéria jsem uměle vytvořila, aby se nám jednodušeji pracovalo, ale odpovídají přesně požadavkům národního seznamu). Vycházet budeme z definic stanovených Úmluvou o zachování nehmotného kulturního dědictví a jejími Prováděcími směrnicemi a Metodickým pokynem pro vedení Seznamu nehmotných statků tradiční lidové kultury.

Ke každému kritériu napište stručné vyhodnocení se zdůvodněním zda a jak jej statek splňuje. Pro představu, jak by Vaše hodnocení mělo vypadat a jak by mělo být dlouhé, připojuji své vlastní hodnocení konkrétní nominace, které jsem psala pro UNESCO (jedná se tedy o jiná kritéria: R1 – R5 podle Úmluvy – viz minulá přednáška).

Budete-li mít pochybnosti o obsahu nominace, můžete jednotlivé části porovnat s nominacemi jevů, které už jsou v Seznamu zapsané (tedy splnily všechny podmínky), např. *vodění jidáše* nebo *odzemek*. Veškeré potřebné informace naleznete na stránkách Ministerstva kultury v oddíle Kulturní dědictví – Regionální a národnostní kultura:

<http://www.mkcr.cz/kulturni-dedictvi/regionalni-a-narodnostni-kultura/default.htm>

Na základě hodnocení, která si připravíte, budeme během přednášky diskutovat a pokusíme se dojít ke konsenzu, zda zapsat nebo nezapsat Běh o barchan podle předložené nominace do národního seznamu.

Kritérium 1

Statek je součástí nehmotného kulturního dědictví, jak jej definuje Úmluva.

- a) je dosud živý a má i v současnosti svou sociální a kulturní funkci a
- b) je součástí nemateriálního kulturního dědictví tak, jak je definováno v bodě 2 metodického pokynu a
- c) je vysoce autentický a
- d) je předáván z generace na generaci

Kritérium 2

Statek je reprezentativní vzhledem k jiným jevům ve své taxonomické skupině.

- a) je unikátní z hlediska ojedinělosti svědectví, které nese, a to zejména z pohledu etnologie, kulturní antropologie aj. příbuzných společenských věd, a to v rámci souboru jevů, k němuž náleží (viz taxonomické zařazení statku), a
- b) je vysoce reprezentativní pro soubor statků, k němuž náleží (viz taxonomické zařazení), v regionu, nebo v České republice, pokud jsou podobné statky rozšířeny po celém jejím území.
- c) je vysoce reprezentativní ve vztahu ke společenstvím nebo jiným nositelům statku, zejména z hlediska jejich historické, sociální a kulturní identity

Kritérium 3

Jsou navržena vhodná opatření k eliminaci rizik zániku statku, která efektivně zabezpečí jeho ochranu, udržitelný rozvoj a propagaci.

Kritérium 4

Statek je navržen k zápisu do Seznamu na základě účasti společenství nebo jiných skupin, popřípadě dotčených osob nebo jiných nositelů daného statku s jejich svobodným, předem daným a poučeným souhlasem, který musí být doložen.

Příkladový posudek

(pro Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO, kritérium 2 zde namísto reprezentativnosti v rámci ČR posuzuje zajištění viditelnosti nehmotného kulturního dědictví na světové úrovni, jinak je obsah kritérií prakticky stejný)

UKRAINE

R1 YES

Petrykivka ornament is a symbol of the Dnipropetrovsk region, it forms the everyday reality of local inhabitants. This folk art is present in their households as well as in public spaces. The community of artists includes almost every family in the village of Petrykivka, and thus the practice provides them with a very strong sense of identity.

R2 YES

The abundance of patterns, colours and symbols in Petrykivka ornament bears evidence of human creativity. The inscription of Petrykivka can promote respect for cultural diversity and visibility of folk art as an integral part of intangible cultural heritage.

R3 YES

Safeguarding measures have been developed which will intensify documentation of Petrykivka folk art; the community of bearers responsively discusses future development of the element and focuses on promotion of the craft, e.g. through sustainable “green” tourism.

R4 YES

A range of governmental organization and civic associations supported the nomination. The community of folk artists together with the representatives of local and regional administrations held a meeting to discuss the nomination in October 2012. Their representatives granted a written consent with the inscription.

R5 NO

The element is inscribed in the regional inventory of Dnipropetrovsk Region and it seems to be inscribed in the List of Elements of Intangible Cultural Heritage of Ukraine but there is a discrepancy between the information provided in the nomination form and the attached documents. While the nomination informs that a request was sent to the ministry of culture to inscribe the element in the national register but no further information is given on the result of this action, the website of the ministry of culture contains a document in Ukrainian language with the listing of Petrykivka in the national inventory. However, the State Party has not demonstrated how any of these two inventories are drawn up and whether they are regularly updated.